

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
/Остапець Ю.О./
«30» 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I 10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «**Правове регулювання соціальної роботи**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності I 10 Соціальна робота та консультування** освітньої програми «**Соціальна робота**».

Розробник: Попович Анна Михайлівна, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *соціології та соціальної роботи*, протокол №12 від 30 червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри Дмитро АФАНАСЬЄВ

Гарант освітньо-професійної програми Руслан ЖИЛЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук протокол №10 від 30 червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 150	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 4,2	2	2
	Лекції:	
	42	12
	Практичні (семінарські):	
	32	10
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: тестування	Самостійна робота:	
	76	128

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Правове регулювання соціальної роботи**» є формування правосвідомості та правової культури, необхідних знань і умінь для прийняття виважених та обґрунтованих професійних рішень у відповідності до норм права.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Стандарт освіти

Загальні компетентності (ЗК):

ЗКО.1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗКО.5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗКО.8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК.1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

ФК.3. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в СЖО.

ФК.4. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

ФК.5. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів, у тому числі на етапі раннього втручання.

ФК.11. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

Професійний стандарт

Загальні компетентності (ЗКП):

ЗКП.01. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

ЗКП.05. Здатність вчитися і бути навченим, до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації.

Фахові компетентності

A1. Здатність орієнтуватись у системі законів та нормативно-правових актів, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (далі – СЖО) та потребують соціальної підтримки і надання соціальних послуг, захисту прав дітей.

B1. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах соціальної роботи у громаді, у тому числі щодо надання соціальних послуг.

B5. Здатність до ведення ділової документації та внесення відомостей до Реєстру соціальних послуг про отримувачів та надавачів соціальних послуг в межах повноважень та у відповідності до нормативно-правових актів.

G3. Здатність складати індивідуальний план подолання СЖО особою/сім'єю.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Правове регулювання соціальної роботи**» є опанування таких освітніх компонент (навчальних дисциплін) освітньої програми:

OK1.2.1 Вступ до спеціальності

OK1.2.3 Соціальна політика

OK1.2.5 Система соціальних закладів і служб

OK1.2.6 Документообіг у соціальній роботі

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Соціальна робота**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО та потребують соціальної підтримки і надання соціальних послуг.	ПРН 5

Розуміти організацію та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб; виявляти і оцінювати потреби вразливих категорій населення, у тому числі які опинилися в СЖО.	ПРН 10 ПРН 11
Розробляти, узгоджувати, переглядати/коригувати індивідуальний план надання соціальних послуг та договір про надання соціальних послуг разом з отримувачем соціальних послуг та/або його законним представником (на основі типових зразків).	ПРН 10 ПРН 11
Розуміти повноваження фахівців соціальної роботи щодо порядку та механізму ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг у відповідності до нормативно-правових актів.	ПРН 13
Проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо соціального захисту осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО, на рівні територіальних громад.	ПРН 15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Правове регулювання соціальної роботи**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здобувачі освіти уміють аналізувати та здатні застосовувати нормативно-правові акти, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО та потребують соціальної підтримки і надання соціальних послуг.	ПРН 5
Здобувачі освіти розуміють організацію та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб; здатні виявити і оцінити потреби вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в СЖО.	ПРН 10 ПРН 11
Здобувачі освіти здатні розробити, узгодити, переглянути/коригувати індивідуальний план надання соціальних послуг та договір про надання соціальних послуг разом з отримувачем соціальних послуг та/або його законним представником (на основі типових зразків).	ПРН 10 ПРН 11
Здобувачі освіти обґрунтовують повноваження фахівців соціальної роботи щодо порядку та механізму ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг у відповідності до нормативно-правових актів; здатні обрати інформацію, необхідну для внесення відомостей до цього Реєстру.	ПРН 13
Здобувачі освіти здатні проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо організації та надання базових та інших соціальних послуг, здійснення соціального захисту осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО, на рівні територіальних громад.	ПРН 15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засоби оцінювання: поточне опитування (індивідуальне, групове), взаємне оцінювання, самооцінювання, аналіз ситуацій, контрольні роботи, виконання ІНДЗ, тести, іспит. Методи демонстрування результатів навчання: виступи і доповнення на семінарах; участь у дискусіях, аналізі ситуацій; ведення щоденників рефлексії; презентації ІНДЗ, виступи на наукових конференціях.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, виступ, доповнення, загальна активність, письмовий експрес-контроль, участь у груповій роботі з аналізу ситуацій; написання есе, презентація виконаної індивідуальної роботи.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються за встановленими критеріями. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: письмова робота (тестування). Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», уведеного в дію наказом ректора № 415/01-04 від 19.08.2025 р., підсумкова оцінка за модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів). Його результат є одночасно підсумковою модульною оцінкою.

У випадку, коли структура робочої програми передбачає більше ніж один модуль, результат підсумкової модульної оцінки визначається як середнє арифметичне значення усіх модулів.

Студент, який за результатами підсумкової модульної оцінки отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового семестрового контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). У протилежному випадку студент не допускається до підсумкового семестрового контролю.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) і виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку в день оголошення результатів. За бажання підвищити рейтинг студент складає залік у формі тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит у формі тестування.

Результат підсумкового контролю визначається як середнє арифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена у відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає залік у формі тестування.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	Аналіз ситуацій	ІНДЗ	50	100
5	5	5	5	5	5	5	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	Аналіз ситуацій	ІНДЗ	50	100
5	5	5	5	5	5	5	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Виступ на семінарському занятті (доповнення, активність)	7	35	7	35
Участь у груповій роботі з аналізу ситуації	1	5	1	5
Підготовка і презентація ІНДЗ	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання окремих видів навчальної роботи

Виступ на семінарському занятті – 5 балів. Критерії оцінювання включають: 1) повноту і правильність відповіді; 2) міру усвідомленості, розуміння вивченого матеріалу; 3) володіння професійною лексикою; 4) здатність формулювати чіткі і змістовні висновки.

Доповнення на практичному занятті – 3 бали. Критерії оцінювання включають: вміння слухати попередні виступи і не повторювати сказане раніше; вміння систематизувати, узагальнювати, робити висновки; критичність; посилення на рекомендовані та самостійно підібрані джерела.

Загальна активність студента на практичному занятті – 2 бали. Критерії оцінювання включають: вагомість, логічність і коректність поставлених запитань, зауважень, коментарів, пропозицій і т.ін.; уважність, дисциплінованість; участь в дискусіях.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи відбувається у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Комп'ютеризовані тестові завдання (для кожного із двох модулів банк із 50 тестів) містять питання з кількома відповідями, де тільки одна є правильною. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляються 2 бали, за неправильну відповідь – 0 балів. Застосовується механізм випадкового вибору 25 питань для кожного зі студентів, максимум можливих балів – 50.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Згідно «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою», затвердженого наказом ректора

ДВНЗ «УжНУ» № 503/01-17 від 03.03.2015 р., підсумкова модульна оцінка визначається як середнє арифметичне результатів двох модульних контролів та виставляється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою. Студент, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення заліку покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів). У протилежному випадку він не допускається до заліку. За умови проведення одного модульного контролю, його результат є одночасно підсумковою модульною оцінкою.

Якщо підсумкова модульна оцінка становить не менше 60 балів, то за згодою студента вона може бути зарахована як підсумкова (семестрова) і виставлена у відомість обліку успішності та залікову книжку до початку екзаменаційної сесії, після оголошення результатів. За бажання підвищити рейтинг студент складає залік.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

Академічна доброчесність: Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 23.02.2017 р., протокол № 3).

Правила перезарахування кредитів у випадку мобільності: Політика щодо перезарахування кредитів ЄКТС у випадку мобільності формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (затверджене вченою радою університету від 30.05.2019 р., протокол № 6).

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті: Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, формується з урахуванням норм «Положення про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих протягом неформальної та/або інформальної освіти (затверджене вченою радою університету від 18.12.2023 р., протокол № 11).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Основи правового регулювання соціальної роботи

Тема 1. Правове регулювання: поняття, механізм, основні методи і напрямки

Суспільні відносини у сфері соціальної роботи як сфера правового регулювання. Механізм правового регулювання та його складові елементи: норми права, юридичні факти, правовідносини, правозастосування, контроль за дотриманням законодавства.

Основні методи правового регулювання: централізоване регулювання; децентралізоване регулювання. Основні напрямки правового регулювання: 1) закріплення і охорона нових суспільних відносин; 2) заборона певних суспільних відносин і поведінки; 3) зміна характеру відносин у певній сфері; 4) стимулювання розвитку певних суспільних відносин; 5) сприяння (за допомогою нових законів) виникненню і формуванню нових відносин і суспільних явищ.

Пріоритетні напрямки правового регулювання соціальної роботи на сучасному етапі.

Тема 2. Джерела права: ознаки та класифікація

Тлумачення та ознаки джерел права: формальна визначеність; загальнообов'язковість; загальновідомість; внутрішня структурованість.

Класифікація джерел права за різними підставами: 1) за сферою дії; за національною належністю; 3) за формою акта; 4) за правотворчим органом; 5) за видом суспільних відносин, які вони регулюють.

Ієрархія джерел права, зумовлена їх юридичною силою. Дія нормативних актів у часі, у просторі й за колом осіб .

Єдність і диференціація правового регламентування соціальної роботи. Підстави диференціації правового регулювання: об'єктивні, суб'єктивні та соціальні.

Тема 3. Міжнародні акти як правова основа регулювання соціальної роботи.

Поняття міжнародно-правового регулювання соціальної роботи та його зміст. Суб'єкти міжнародно-правового регулювання. Діяльність Організації Об'єднаних Націй (ООН) та її спеціалізованих органів.

Права у сфері соціального захисту, закріплені у Загальній декларації прав людини, Декларації прав дитини.

Ратифікація міжнародних нормативних актів, які стосуються соціального захисту громадян.

Тема 4. Імплементация положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) та Стамбульської конвенції в Україні.

Імплементация законодавства ЄС як процес адаптації національного права до норм ЄС. Основні етапи процедури імплементации: аналіз відповідності, планування, нормотворча діяльність, інституційні зміни, моніторинг та контроль, відстеження ефективності впровадження та відповідності.

Права, які гарантує Європейська соціальна хартія (переглянута). Зобов'язання щодо прав дітей та підлітків на захист (ст. 7). Реалізація права на професійну орієнтацію (ст.9), права на соціальне забезпечення (ст.12), соціальну та медичну допомогу (ст.13). Право на користування послугами соціальних служб (ст.14). Заходи щодо реалізації права осіб похилого віку на соціальний захист (ст.23). Право на захист від бідності та соціального відчуження (ст.30).

Механізм контролю за дотриманням взятих на себе зобов'язань. Виконання Україною зобов'язань за Переглянутою Хартією (процедура контролю на основі національних доповідей).

Перспективні практики імплементации Стамбульської конвенції в Україні.

Тема 5. Національні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.

Норми Конституції України як норми прямої дії. Право на соціальний захист, гарантоване Конституцією України (ст. 46). Загальні і спеціальні законодавчі акти, що регулюють правові відносини у соціальній роботі. Закріплення організаційно-правових засад надання соціальних послуг у Законі України «Про соціальні послуги».

Регулювання соціальної роботи підзаконними нормативно-правовими актами. Укази та розпорядження Президента України. Нормативні акти уряду та органів центрального управління: постанови Кабінету Міністрів України (затверджують статuti, положення, правила, інструкції та інші акти); акти (накази, інструкції, правила) Мінсоцполітики та інших відомств.

Акти органів місцевого самоврядування. Форми локальних нормативно-правових актів (ст. 144 Конституції): рішення рад та виконавчих органів місцевого самоврядування; рішення посадових осіб в межах повноважень, визначених законом; рішення територіальних громад; розпорядження сільських, селищних, міських голів (п. 8 ст. 59 ЗУ «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Відомчі акти у сфері соціальної роботи.

Тема 6. Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг.

Система надавачів соціальних послуг згідно ЗУ «Про соціальні послуги» (державної, комунальної, приватної власності).

Критерії діяльності надавачів соціальних послуг (мета розроблення, загальні та спеціальні критерії).

Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг відповідними положеннями (наприкладі Типового положення про центр надання соціальних послуг): утворення та завдання; перелік соціальних послуг; структурні підрозділи (відділення); права та принципи діяльності.

Тема 7. Регулювання професійної діяльності працівників, які здійснюють соціальну роботу.

Загальна характеристика нормативної бази, що регулює діяльність працівників, що здійснюють соціальну роботу. Повноваження працівників (соціального менеджера, фахівця із соціальної роботи, соціального працівника) згідно ЗУ «Про соціальні послуги» (ст. 13) та ЗУ «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» (ст. 18).

Вимоги до компетентностей, обов'язків та кваліфікацій працівників у професійних стандартах.

Правове регулювання діяльності фахівця із соціальної роботи в територіальній громаді.

Регулювання діяльності працівників локальними нормативними актами (посадовими та робочими інструкціями).

Модуль 2

Правове регулювання надання соціальних послуг

Тема 8. Система надання соціальних послуг. Базові та спеціальні закони, що регулюють суспільні відносини у системі надання соціальних послуг. Основні цілі і принципи надання соціальних послуг згідно Закону України «Про соціальні послуги».

Суб'єкти системи надання соціальних послуг: 1) уповноважені органи у сфері надання соціальних послуг; 2) отримувачі соціальних послуг; 3) надавачі соціальних послуг; 4) об'єднання працівників системи надання соціальних послуг; 5) об'єднання надавачів соціальних послуг; 6) об'єднання отримувачів соціальних послуг.

Основні засади функціонування системи надання соціальних послуг. Уповноважені органи системи надання соціальних послуг. Повноваження органів системи надання соціальних послуг: 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення (Міністерство соціальної політики); 2) місцеві державні

адміністрації; 3) виконавчі органи міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад.

Тема 9. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.

Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг як складова Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС) та основа для формування мережі надавачів на рівні територіальних громад. Призначення Реєстру, розділи та особливості формування згідно Закону України «Про соціальні послуги».

Доступ до Реєстру і внесення відомостей. Процедура реєстрації. Доступність Дашборду з даними Реєстру (сайт ДП «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України»).

Єдині вимоги до надавачів соціальних послуг незалежно від форми власності та господарювання згідно Закону України «Про соціальні послуги» (2019) та «Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг» (2020).

Тема 10. Типологія та облік соціальних послуг.

Класифікація соціальних послуг за різними критеріями: 1) за спрямованістю ; 2) за типами; 3) залежно від місця надання; 4) залежно від строку надання.

Особливості надання базових соціальних послуг.

Призначення «Класифікатора соціальних послуг». Застосування суб'єктами системи надання соціальних послуг «Класифікатора соціальних послуг» при плануванні надання соціальних послуг, проведенні їх обліку та фінансування, проведенні відповідної інформаційно-роз'яснювальної роботи.

Цифровізація соціальних послуг: подання заяв онлайн, ведення кейс-менеджменту в системі soc.gov.ua.

Тема 11. Кваліфікація і процедурне оформлення складної життєвої ситуації.

Поняття і види складної життєвої ситуації (СЖО). Кваліфікація СЖО. СЖО як юридичний факт, що сприяє виникненню правових відносин у сфері соціальної роботи. Критерії для встановлення СЖО. Проведення процедурних дій, їх терміни.

Надання соціальних послуг шляхом ведення випадку, характеристика його етапів. Види оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах. Прийняття рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг.

Документування результатів оцінки СЖО (акт оцінки потреб сім'ї/особи, висновки оцінки потреб сім'ї). Розробка індивідуального плану, укладання договору із сім'єю (особою) про надання соціальних послуг. Підстави для припинення надання соціальних послуг.

Тема 12. Регулювання надання соціальних послуг державними стандартами.

Тлумачення понять «стандарт», «стандартизація». Фази стандартизації: створення стандартів; встановлення стандартів; застосування стандартів; моніторинг, контроль і перевірка стандартів; оцінювання стандартів. Основні функції стандартів у сфері соціальних послуг: 1) установлення вимог до

надавачів соціальних послуг; 2) забезпечення прав клієнтів; 3) забезпечення якості соціальних послуг.

Призначення і види стандартів соціальних послуг. Індикатори та структурні складові стандартів соціальних послуг. Вимоги і загальні підходи до організації та надання соціальних послуг. Вимоги до роботи з отримувачем соціальної послуги, використання ресурсів, документації. Оцінювання якості надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів.

Сучасний стан стандартизації соціальних послуг.

Тема 13. Права та зобов'язання отримувачів і надавачів соціальних послуг.

Основні засади функціонування системи надання соціальних послуг: 1) профілактичний характер; 2) відповідність соціальних послуг потребам осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах; 3) безперервність, послідовність надання соціальних послуг та їх різноманітність, що забезпечуються шляхом взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг; 4) забезпечення державних гарантій у сфері надання соціальних послуг та демонополізації на ринку соціальних послуг; 5) рівність прав, обов'язків та відповідальності надавачів соціальних послуг державного та недержавного секторів.

Розширення прав отримувачів соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги». Зобов'язання отримувачів соціальних послуг та їх законних представників. Права та зобов'язання надавачів соціальних послуг державної, комунальної, приватної власності. Статус фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду.

Тема 14. Здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги».

Відповідальність за порушення вимог законодавства про соціальні послуги відповідно до Закону України «Про соціальні послуги». Контроль за додержанням вимог на різних рівнях. Органи контролю та органи, діяльність яких підлягає перевірці.

Форми здійснення контролю. Особливості проведення планових перевірок. Підстави для проведення позапланових перевірок.

Склад комісії з проведення перевірки. Питання, які з'ясовуються під час проведення планової та позапланової перевірок. Оформлення результатів перевірки.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	у тому числі					
	Усього	лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота

1-й семестр						
Модуль 1 Основи правового регулювання соціальної роботи						
Тема 1. Правове регулювання: поняття, механізм, основні методи і напрямки.	10	2	2			6
Тема 2. Джерела права: ознаки, класифікація.	8	2	2			4
Тема 3. Міжнародні акти як правова основа регулювання соціальної роботи.	12	4	2			6
Тема 4. Імплементация положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) та Стамбульської конвенції в Україні.	12	2	2			8
Тема 5. Національні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.	12	4	2			6
Тема 6. Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг.	8	2	2			4
Тема 7. Регулювання професійної діяльності працівників, які здійснюють соціальну роботу.	12	4	2			6
Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль 1	76	20	16			40
Модуль 2 Правове регулювання надання соціальних послуг						
Тема 8. Система надання соціальних послуг.	10	4	2			4
Тема 9. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.	10	2	2			6
Тема 10. Типологія та облік соціальних послуг.	8	2	2			4
Тема 11. Кваліфікація і процедурне оформлення складної життєвої ситуації (СЖО).	16	6	2			8
Тема 12. Регулювання надання соціальних послуг державними стандартами.	10	2	2			6
Тема 13. Права та зобов'язання отримувачів і надавачів соціальних послуг.	8	2	2			4
Тема 14. Здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги».	8	2	2			4
Модульна контрольна робота			2			
Разом за модуль 2	74	22	16			36
Разом за семестр	150	42	32			76

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
1-й семестр						
Модуль 1 Основи правового регулювання соціальної роботи						
Тема 1. Правове регулювання: поняття, основні методи і напрямки.	8					8
Тема 2. Джерела права: ознаки, класифікація.	12	1	1			10

Тема 3. Міжнародно-правові документи, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.	12	1	1			10
Тема 4. Імплементация положень Європейської соціальної хартії (переглянутої) та Стамбульської конвенції в Україні.	9	1				8
Тема 5. Національні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.	12	1	1			10
Тема 6. Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг.	10	1	1			8
Тема 7. Регулювання професійної діяльності працівників, які здійснюють соціальну роботу.	10	1	1			8
Разом за модуль 1	73	6	5			62
Модуль 2 Правове регулювання надання соціальних послуг						
Тема 8. Система надання соціальних послуг.	9	1				8
Тема 9. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг.	10	1	1			8
Тема 10. Типологія та облік соціальних послуг.	10	1	1			8
Тема 11. Кваліфікація і процесуальне оформлення складної життєвої ситуації (СЖО).	14	1	1			12
Тема 12. Регулювання надання соціальних послуг державними стандартами.	14	1	1			12
Тема 13. Права та обов'язки отримувачів і надавачів соціальних послуг.	8					8
Тема 14. Здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги».	12	1	1			10
Разом за модуль 2	77	6	5			66
Разом за семестр	150	12	10			128

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність правового регулювання.	2	
2	Джерела права: визначення, ознаки та класифікація.	2	2
3	Суб'єкти міжнародно-правового регулювання соціальної роботи.	2	
4	Значення Європейської соціальної хартії (переглянутої) та Стамбульської конвенції для розвитку соціальної роботи в Україні.	2	
5	Ієрархія національних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.	2	2
6	Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг.	2	
7	Регулювання професійної діяльності працівників, які здійснюють соціальну роботу	2	
8	Повноваження органів системи надання соціальних послуг.	2	
9	Механізм формування, ведення та доступу до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг.	2	2
10	Типологія та облік соціальних послуг.	2	

11	Кваліфікація і процесуальне оформлення складної життєвої ситуації (СЖО).	2	2
12	Стандартизація соціальних послуг.	2	2
13	Права та обов'язки отримувачів і надавачів соціальних послуг.	2	
14	Контроль за додержанням законодавства у сфері надання соціальних послуг.	2	
	Модульні контрольні роботи (2)	4	
	Разом	32	10

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сутність правового регулювання.	6	8
2	Джерела права: визначення, ознаки та класифікація.	4	10
3	Міжнародні організації як суб'єкти права.	6	10
4	Значення Європейської соціальної хартії (переглянутої) та Стамбульської конвенції для розвитку соціальної роботи в Україні.	8	10
5	Ієрархія національних нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері соціальної роботи.	6	10
6	Регулювання діяльності надавачів соціальних послуг.	4	8
7	Регулювання професійної діяльності працівників, які здійснюють соціальну роботу	6	10
8	Повноваження органів системи надання соціальних послуг.	4	8
9	Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг. Дашборд надавачів соціальних послуг.	6	10
10	Використання Класифікатора соціальних послуг у практиці.	4	6
11	Ведення випадку у соціальній роботі (кейс-менеджмент).	8	10
12	Сучасний стан стандартизації соціальних послуг.	6	10
13	Права та обов'язки отримувачів і надавачів соціальних послуг.	4	8
14	Контроль за додержанням законодавства у сфері надання соціальних послуг.	4	10
	Разом	76	128

6.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання є додатковою частиною самостійної роботи студента. Завдання до модуля № 1 – побудувати структурно-логічну таблицю «Нормативно-правові документи, які регулюють соціальну роботу в Україні»; до модуля № 2 – провести аналіз ситуації, враховуючи етапи ведення випадку відповідно до закону «Про соціальні послуги», вимоги до індивідуального плану надання соціальних послуг та договору про надання соціальних послуг (на основі типових зразків).

Форма звітності: оформлення у друкованому вигляді, титульний аркуш типового зразка, орієнтовний обсяг – 5 сторінок.

Оцінювання: 10 балів.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор.

Засоби Microsoft Office: Microsoft Office Word (текстовий редактор); Microsoft Office PowerPoint (програма підготовки презентацій).

Платформа електронного навчання Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти

1. Деякі питання здійснення контролю за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги»: постанова Кабінету міністрів України від 1 червня 2020 р. № 427. Редакція від 26. 01. 2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/427-2020-%D0%BF#Text>
2. Деякі питання організації надання соціальних послуг: постанова Кабінету міністрів України від 14 січня 2026 р. № 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64-2026-%D0%BF#Text>
3. Європейська соціальна хартія (переглянута) (ETS N 163). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
4. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
5. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція). URL: <https://rm.coe.int/1680462546>
6. Конституція України: Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
7. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги консультування: наказ Міністерства соціальної політики від 02.07.2015 № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15/conv>

8. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20/conv#Text>
9. Про затвердження форм обліку соціальної роботи з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах: наказ Міністерства соціальної політики від 13.07.2018 № 1005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0943-18#n13>
10. Про Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг: постанова Кабінету міністрів України від 27 січня 2021 р. № 99. Редакція від 25.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99-2021-%D0%BF#Text>
11. Про соціальні послуги: Закон України від № 2671-VIII від 17.01.2019. Редакція від 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19/conv>
12. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 № 2558-III. Редакція від 27.09.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14>

Література

1. Відеолекція «Європейська соціальна хартія і її значення для України». 14 травня 2025. URL: <https://court.gov.ua/archive/1809769/>
2. Після ратифікації: перспективні практики для просування реалізації Стамбульської конвенції /Офіс Ради Європи в Україні. URL: <https://rm.coe.int/ukr-2024-after-ratification-promising-practices-of-ic-ukr/1680afa03b>
3. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
4. Теорія держави та права: мультимедійний навчальний посібник. Тема 7. Правотворчість та форми (джерела) права. URL: <https://arm.naiiu.kiev.ua/books/tdp-new/info/lection/lec7/tema7.html>

Методичні матеріали

1. Методичні рекомендації щодо безпечних та ефективних програм для роботи з кривдниками: Стаття 16 Стамбульської конвенції. Порівняльне дослідження та рекомендації щодо програм для роботи з особами, які вчинили домашнє та сексуальне насильство /Рада Європи <https://rm.coe.int/guidance-for-safe-and-effective-perpetrator-programmes-article-16-of-t/1680b3f713>
2. Методичні рекомендації щодо проведення моніторингу додержання територіальною громадою прав людини і громадянина на отримання соціальних послуг /Уповноважений Верховної Ради України з прав людини <https://www.ombudsman.gov.ua/storage/app/media/prava-na-sotsposlugy.pdf>
3. Попович А.М. Правове регулювання соціальної роботи: Електронний курс на освітній платформі Moodle. URL: <https://moodle.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=4058>
4. Попович А. М. Методичні рекомендації до семінарських занять з навчальної дисципліни «Правове регулювання соціальної роботи» (для студентів спеціальності І 10 Соціальна робота та консультування). Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2026. 40 с. URL: <https://moodle.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=4058>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Верховна рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>
2. Міністерство соціальної політики: офіційний веб-портал. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>

3. Наукова періодика України. URL: <http://journals.uran.ua>
4. Наукові фахові видання України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovividannya>
5. Національна бібліотека України ім.В.І.Вернадського. URL: <https://nbuv.gov.ua>.
6. Національна соціальна сервісна служба України: офіційний веб-портал. URL: <https://nssu.gov.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)